

НАЦІОНАЛЬНА КОМАНДА УКРАЇНИ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ – ПОСЛАНЦІ НАРОДНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У СВІТІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВОЄННОЇ КАМПАНІЇ

Янченко І. М.

старший викладач кафедри фізичної культури та спорту

Державний торговельно-економічний університет

вул. Кіото, 19, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-8614-4800

uanira@i.ua

Караулова С. І.

доктор наук з фізичного виховання і спорту,

професор кафедри фізичної культури і спорту

Запорізький національний університет

вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна

orcid.org/0000-0003-1582-2368

svkaraulova@ukr.net

Ключові слова: змагання, повномасштабна воєнна кампанія, легкоатлети, національна команда, спортивний результат.

У час, коли в країні війна, участь українських спортсменів у міжнародних та головних змаганнях є особливо цінним. Зараз атлети є посланцями народної дипломатії у світі в умовах повномасштабної воєнної кампанії. Засоби масової інформації доносять їхні слова до всього світу. Українські спортсмени зараз розкидані по всій країні, а хтось перебуває за її межами. Хтось зі своєю сім'єю, а хтось зі сльозами на очах далеко від сім'ї. Деякі спортсмени зараз на окупованій території чекають на звільнення, а хтось їде подалі від війни з невеликим рюкзаком одягу та предметами першої необхідності. Ми віримо в нашу команду і сподіваємося, що вони прославлятимуть Україну на весь світ і показуватимуть нашу силу і волю на спортивних аренах. Ми сильна країна, ми переможемо, все буде Україна! Перемогою є вже те, що збірна національна команда України з легкої атлетики в умовах повномасштабної воєнної кампанії представляла нашу країну на різноманітних змаганнях, а саме: командному чемпіонаті світу зі спортивної ходьби; Кубку Європи з метань та чемпіонаті світу у приміщенні. На старті командного чемпіонату світу зі спортивної ходьби виступала єдина представниця нашої країни, яка показала четвертий результат. Виступ спортсменів на Кубку Європи з метань стало можливим завдяки підтримці Європейської і Світової легкої атлетики та нашого офіційного партнера – компанії ASICS. У підготовці до змагань федерації легкої атлетики України (ФЛАУ) дуже допомогла федерація легкої атлетики Польщі (ФЛАП), а з організації поїздки – Європейська легка атлетика. Вже сама участь української команди в цих змаганнях є перемогою. Фаворит змагань з метання молота серед молоді та дорослих виграв золото Кубка Європи. На головному старті зимового сезону – чемпіонаті світу у приміщенні – українськими спортсменами було завойовано дві медалі: золото у стрибках у висоту та срібло у потрійному стрибку серед жінок. Світова та Європейська легка атлетика ухвалили рішення щодо заборони спортсменам з Росії та Білорусі змагатися у будь-якому статусі. Заборона стосується усіх змагань, що проходять під егідою організацій. ФЛАУ вважає неприпустимим на одному старті виступи вітчизняних атлетів зі спортсменами країн-агресорів.

**THE NATIONAL ATHLETICS TEAM OF UKRAINE ARE AMBASSADORS
OF THE PUBLIC DIPLOMACY IN THE WORD IN THE CONTEXT
OF A FULL-SCALE MILITARY CAMPAIGN**

Yanchenko I. M.

*Senior Lecturer at the Department of Physical Culture and Sport
State University of Trade and Economics
Kioto str., 19, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-8614-4800
uanira@i.ua*

Karaulova S. I.

*Doctor of Science in Physical Education and Sports,
Professor at the Department of Physical Culture and Sports
Zaporizhzhya National University,
Zhukovskoho str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0003-1582-2368
svkaraulova@ukr.net*

Key words: *competition,
full-scale military campaign,
ambassadors, athletes,
national team, sports result.*

While there is a war in the country, the participation of Ukrainian sportsmen in international and major competitions is especially valuable. Athletes are now ambassadors of the public diplomacy in the world in the context of a full-scale military campaign. The social media services spread their words to the whole world. Our athletes are now scattered across the country, and some of them reside outside it. Someone is with their family, and someone is with tears in their eyes far away from family. Some sportsmen are now waiting for the rescue on the occupied territories, and some are moving away from the war with a small backpack of clothes and basic necessities. We believe in our team and we hope that they will glorify Ukraine all over the world and show our strength and will on the sports arenas. We are a strong country, we will win, everything will be Ukraine. The victory is the very fact that the Ukrainian national team in athletics during the full-scale military campaign have represented our Ukraine in various competitions, namely: the World Athletics Race Walking Team Championship; European Throwing Cup and The World Athletics Indoor Championship. At the beginning of the World Athletics Race Walking Team Championship, there was only one representative of our country, who showed the fourth result. Athletes' performance at the European Throwing Cup became possible by owing to the support of European and World Athletics and our official partner – ASICS. The Polish Athletics Federation (PAF) was very helpful in preparing for the Ukrainian Athletic Federation (UAF), and the European Athletics Federation helped to organize the trip. The very participation of the Ukrainian team in these competitions is a victory. The favorite of the hammer throw competition among young people and adults won the gold medal of the European Cup. At the main start of the winter season, the World Athletics Indoor Championship, Ukrainian athletes won two medals: the gold one in the high jumps and the silver one in the triple jump among women. The World and European Athletics have decided to ban Russian and Belarusian athletes from competing in any status. The ban applies to all competitions which are held under the auspices of organizations. The UAF considers it inadmissible if athletes from Ukraine, Russia and Belarus are at the same start.

Постановка проблеми. Чемпіонат України з легкої атлетики у приміщенні 2022 року серед дорослих мав бути проведений 25–27 лютого в легкоатлетичному манежі Сумського державного університету. Одночасно з основним чемпіонатом мав бути проведений чемпіонат України з легкоатлетичного багатоборства у приміщенні. Проте у зв'язку з введенням з 24 лютого надзвичайного стану в Україні Міністерство молоді та спорту України ухвалило рішення щодо скасування всіх спортивних і масових заходів на території України на період дії надзвичайного стану [14].

Є. Пронін, виконуючий обов'язки президента Федерації легкої атлетики України, через свої сторінки у соціальних мережах звернувся до легкоатлетичної сім'ї України: «Сьогодні РФ розпочала повномасштабну війну кампанію та вторгнення на територію суверенної, незалежної України. Ми екстрено провели виконком ФЛАУ, збрали інформацію де, в яких містах та країнах перебувають наші спортсмени-легкоатлети, тренери, масажисти, лікарі. Ми стабільно тримаємо зв'язок з керівництвом міжнародних федерацій на всіх рівнях. Через закриття повітряного простору ми готуємо відмову від участі в найближчих спортивних заходах за межами України. Ми тримаємо зв'язок з іноземними легкоатлетичними фахівцями, які опинились на території України в різних містах». Про готовність допомогти українським легкоатлетам і тренерам уже заявили збірні Туреччини й Литви [1].

Федерація легкої атлетики України продовжує утримувати жорстку позицію щодо неприпустимості участі спортсменів з країн-агресорів – Росії та Білорусі, в будь-яких міжнародних змаганнях. Нас підтримали Світова та Європейська легка атлетика, організаційний комітет чемпіонату Європи-2022 в Мюнхені, організатори «Діамантової ліги», низка міжнародних федерацій легкої атлетики. Федерація вважає неприпустимим виступи вітчизняних спортсменів на одному старті зі спортсменами з цих країн.

Нині в Україні війна й українські легкоатлети замість тренувань зі зброєю в руках стали на захист своєї Батьківщини, а їхні жінки й діти переховуються у бомбосховищах або змушені залишити свої домівки [3].

Росія напала на Україну, а Білорусь стала майданчиком для перебування та розміщення російських військ. Світова легка атлетика ухвалила рішення щодо заборони спортсменам з Росії та Білорусі змагатися у будь-якому статусі. Заборона стосується усіх змагань, що проходять під егідою організації. Нагадаємо, що через дискваліфікацію російської федерації у зв'язку з допінговими скандалами її атлети могли виступати лише

у статусі нейтральних атлетів. До того ж цей дозвіл надавався не всім. Нині спортсмени цієї країни-агресора разом з білорусами втратили й такий шанс. Генеральна Асамблея «Діамантової ліги», засідання якої відбулося в Белграді, 17 березня 2022 року оголосила про відсторонення російських і білоруських легкоатлетів від участі в етапах серії в досяжному майбутньому [5; 8].

Мета статті – аналіз особливостей виступу збірної національної команди України з легкої атлетики в умовах повномасштабної воєнної кампанії.

Виклад основного матеріалу дослідження. На старт командного чемпіонату світу зі спортивної ходьби атлетки вийшли з прапором України. Програму змагань розпочинали юніорки дистанцією 10000 м, саме на ній виступала і єдина представниця нашої країни В. Шоломіцька. Цей рік для неї є першим у юніорській категорії, хоча в змаганнях U20 вона брала участь і в 2021 році, стала четвертою на чемпіонаті Світу U20 та шостою на чемпіонаті Європи U20. Натомість у Валерії збір проходив в Анталії і саме звідти вона полетіла до Оману. А вся українська команда повернулася додому зі збору 23 лютого і не змогла вже взяти участь у змаганнях. Валерія боролася до останнього метра і таки змогла фінішувати четвертою, показавши результат – 48 хв 53 с, китаянка Юньянь Цзянь перемогла – 47 хв 48 с, Цзинянь Цзян стала другою – 48 хв 03 с, фінкою Гета Веїккола завойована бронза – 48 хв 11 с. [4].

Попри всі труднощі, викликані війною в країні, збірна України з легкої атлетики змогла взяти участь у одному із головних турнірів березня – Кубку Європи з метань у Лейрії (Португалія) 12–13 березня. Це стало можливим завдяки підтримці Європейської і Світової легкої атлетики та нашого офіційного партнера – компанії ASICS. У співпраці з ними організатори надали всебічну підтримку команді. Ще раз відзначимо, що у підготовці до змагань ФЛАУ дуже допомогла ФЛАП, а з організації поїздки – Європейська легка атлетика. Наприклад, металник М. Кохан перебував на зборі в Туреччині, звідти полетів до Португалії. Вже сама участь української команди є перемогою, проте завдяки М. Кохану Україна здобула ще і спортивну звитягу. Фіналіст Олімпійських ігор підтвердив статус фаворита змагань з метання молота серед молоді. Навіть злива й усі наслідки, які вона потягнула за собою, не зупинили Михайла на шляху до перемоги, він відправив молот на недосяжні для суперників 74,59 метра. Роман Кокошко виграв змагання зі штовхання ядра в групі «В», встановивши особистий рекорд – 20,49 м. За підсумками виступів обох груп його результат був четвертим.

Дар'я Гаркуша з результатом 51,19 м замкнула першу вісімку у змаганнях з метання диска серед молоді. Метання молота серед жінок, де І. Климець посіла 11-ге місце з результатом 66,28 м, Альона Шуть зупинилися на 13-му місці – 64,43 м, а Олена Хамаза стала 11-ю серед молоді з результатом 58,9 м [11; 12].

Чемпіонат світу в приміщенні пройшов у Белграді (Сербія) 18–20 березня на «Штарк Арени». У Белграді на чемпіонаті світу з легкої атлетики у приміщенні взяли участь 680 атлетів з 136 країн світу, які боролися за нагороди у 26 дисциплінах, 13 чоловічих та 13 жіночих. Для світової еліти легкоатлетів це фінальні змагання зимнього сезону. З будь-яких питань спортсменам України дуже допомогла Федерація легкої атлетики Польщі.

Усі спортсмени готувалися у відносно спокійних містах України і за кордоном на шляху до чемпіонату. На чемпіонаті світу в приміщенні склад нашої команди був нечисленним, до столиці Сербії змогли дістатись усього шість спортсменок. Проте до нього увійшли відразу кілька лідерів збірної команди, де Ярослава Магучіх, чинна чемпіонка Європи в приміщенні й бронзова медалістка Олімпійських ігор, завоювала для України золото зі стрибків у висоту на чемпіонаті світу в приміщенні. Перемогу їй приніс найкращий результат у світі – 2 м 02 см, отже, вона очолила світовий топ-лист сезону в приміщенні. Ірина Геращенко, срібна медалістка чемпіонату Європи в приміщенні, всі висоти, включно з 1 м 92 см, долала з першої спроби, проте 1 м 95 см їй не підкорилися, вона посіла п'яте місце.

Марина Бех-Романчук, яка спеціалізується у стрибках у довжину, виступила в змаганнях з потрійного стрибка і показала результат 14 м 64 см та стала срібною призеркою чемпіонату світу. Для неї це був міжнародний дебют у цій дисципліні. У стрибках в довжину Марина увійшла до шістки найсильніших, показавши результат 6 м 73 см.

Стрибунка з жердиною Яна Гладійчук завершила виступ на висоті 4 м 60 см, яку подолала з другої спроби та показала четвертий результат.

Юлія Лобан змагання з п'ятиборства почала з результату 8,61 с з бігу на 60 метрів з бар'єрами,

стригнула у висоту на 1 м 74 см, штовхнула ядро на 13,48 м, стрибки в довжину – 5 м 71 см, біг на 800 м подолала за 2 хв. 23,64 с. На дебютному для себе чемпіонаті світу в приміщенні посіла десяте місце (4192 очок). Українка Анна Плотіцина фінішувала четвертою в забігу на 60 метрів з бар'єрами, проте результат 8,17 с дозволив їй вийти до півфіналу чемпіонату світу в приміщенні за часом. У півфіналі показала результат 8,22 с та потрапила до 23-ї сходинки. Після забігу вона сказала: «Всі думки зараз в Україні, до нас підходить багато спортсменів з інших країн, вони підтримують нас. До чемпіонату світу хотіли готуватися вдома в Броварах, не планували ніяких зборів. До останнього не вірила в те, про що говорили з телевізора» [2; 6; 7; 9; 10; 15].

За результатами голосування чемпіонка світу в приміщенні Ярослава Магучіх визнана найкращою легкоатлеткою в Європі.

Висновки і перспективи подальших розробок. Отже, виступ збірної національної команди України з легкої атлетики в умовах повномасштабної воєнної кампанії показав, що наші легкоатлети навіть у такому психологічному стані можуть виступати гідно. У медальному заліку Україна розділила шосте місце (1 золота медаль, 1 срібна медаль) одразу з п'ятьма збірними командами: Багамами, Бразилією, Францією, Португалією та Іспанією. Результат України – найкращий за останні десять років на чемпіонаті світу з легкої атлетики у приміщенні. Востаннє українці посідали місце у топ-6 ще у 2012 році. Найкращим результатом в історії залишається виступ на турнірі у 2006 році – третє місце.

Ми дякуємо українському народу, що ми такі є. Зараз уже неважливо нічого, крім нашої підтримки один одного, крім світової підтримки.

Перемога буде за нами. Дякуємо українській армії! Дякуємо, що не відступили й так довго і мужньо стоїте й бороните нашу Україну.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на пошук особливості виступу збірної національної команди України з легкої атлетики як на міжнародних, так і на головному старті літнього сезону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виконком ФЛАУ. URL: <http://lengvoji.lt/lietuvos-lengvosios-atletikos-federacija-siulo-solidarumoparama-ukrainos-lengvaatleciams/> (дата звернення: 25.03.2022).
2. Виступ українок на чемпіонаті світу в приміщенні. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/rozklad-vystupu-ukrainok-na-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni-den-2/> (дата звернення: 26.03.2022).
3. Звернення ФЛАУ до організаторів пів марафону у Флоренції. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/zvernennia-flau-do-orhanizatoriv-pivmarafonu-u-florentsii/> (дата звернення: 26.03.2022).
4. Командний чемпіонат світу зі спортивної ходьби. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/04/ukrainka-valeriia-sholomitska-chetverta-na-komandnomu-chempionati-svitu-zi-sportyvnoi-khodby/> (дата звернення: 12.03.2022).

5. Міжнародна федерація легкої атлетики. URL: <https://suspilne.media/217628-persij-futbolist-dinamo-perejsov-u-insij-klub-zgidno-z-pravilom-fifa-sodo-ukraini/> (дата звернення: 28.03.2022).
6. Ми всі такі: краще помремо, але будемо захищати Україну. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/anna-plotitsyna-my-vsi-taki-krashche-pomremo-ale-budemo-zakhyshchaty-ukrainu/> (дата звернення: 29.03.2022).
7. Найкращий результат сезону. URL: <https://suspilne.media/219414-ukrainka-ana-gladijcuk-iz-najkrasim-rezultatom-sezonu-stala-cetvertou-na-cs-u-stribkah-iz-zerdinou/> (дата звернення: 30.03.2022).
8. Спортсменів Росії та Білорусі відсторонили від участі в змаганнях. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/18/sportsmeniv-rosii-ta-bilorusi-vidstoronyly-vid-uchasti-v-diamantovij-lizi/> (дата звернення: 31.03.2022).
9. Срібло для України. URL: <https://tsn.ua/prosport/beh-romanchuk-vigrala-dlya-ukrayini-sriblo-chempionatu-svitu-z-legkoyi-atletiki-v-primischenni-2014609.html> (дата звернення: 31.03.2022).
10. Стартував чемпіонат світу з легкої атлетики в приміщенні. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/18/u-belhradi-startuvav-chempionat-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (дата звернення: 25.03.2022).
11. Українська команда на Кубку Європи з метань. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/09/ukrainska-komanda-vystupyt-na-kubku-ievropy-z-metan-i-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (дата звернення: 18.03.2022).
12. Фаворит змагань з метання молота серед молоді. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/14/mykhajlokokhan-peremozhets-kubka-ievropy-z-metan/> (дата звернення: 25.03.2022).
13. Федерація легкої атлетики України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 31.03.2022).
14. Федерація легкої атлетики України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>, 2022 (дата звернення: 02.04.2022).
15. Чемпіонат світу з легкої атлетики в приміщеннях 2022. URL: <https://uaf.org.ua/2022/03/09/ukrainska-komanda-vystupyt-na-kubku-ievropy-z-metan-i-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (дата звернення: 23.03.2022).

REFERENCES

1. Vykonkom FLAU. Retrieved from: <http://lengvoji.lt/lietuvos-lengvosios-atletikos-federacija-siulo-solidarumo-parama-ukrainos-lengvaatleciams/> (Last accessed: 25.03.2022) [in Ukrainian].
2. Vystup ukrajinek na chempionati svitu v prymishhenni. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/rozklad-vystupu-ukrainok-na-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni-den-2/> (Last accessed: 26.03.2022) [in Ukrainian].
3. Zvernennja FLAU do orghanizatoriv piv marafonu u Florenciji. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/zvernennia-flau-do-orhanizatoriv-pivmarafonu-u-florentsii/> (Last accessed: 26.03.2022) [in Ukrainian].
4. Komandnyj chempionat svitu zi sportyvnoji khodjby. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/04/ukrainka-valeriia-sholomitska-chetverta-na-komandnomu-chempionati-svitu-zi-sportyvnoi-khodjby/> (Last accessed: 12.03.2022) [in Ukrainian].
5. Mizhnarodna federacija leghkoji atletyky. Retrieved from: <https://suspilne.media/217628-persij-futbolist-dinamo-perejsov-u-insij-klub-zgidno-z-pravilom-fifa-sodo-ukraini/> (Last accessed: 28.03.2022) [in Ukrainian].
6. My vsi taki: krashhe pomremo, ale budemo zakhyshhaty Ukrajinu. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/19/anna-plotitsyna-my-vsi-taki-krashche-pomremo-ale-budemo-zakhyshchaty-ukrainu/> (Last accessed: 29.03.2022) [in Ukrainian].
7. Najkrashhij rezuljtat sezonu. Retrieved from: <https://suspilne.media/219414-ukrainka-ana-gladijcuk-iz-najkrasim-rezultatom-sezonu-stala-cetvertou-na-cs-u-stribkah-iz-zerdinou/> (Last accessed: 30.03.2022) [in Ukrainian].
8. Sportsmeniv Rosiji ta Bilorusi vidstoronyly vid uchasti v zmaganyah. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/18/sportsmeniv-rosii-ta-bilorusi-vidstoronyly-vid-uchasti-v-diamantovij-lizi/> (Last accessed: 31.03.2022) [in Ukrainian].
9. Sriblo dlja Ukrajinu. Retrieved from: <https://tsn.ua/prosport/beh-romanchuk-vigrala-dlya-ukrayini-sriblo-chempionatu-svitu-z-legkoyi-atletiki-v-primischenni-2014609.html> (Last accessed: 31.03.2022) [in Ukrainian].
10. Startuvav chempionat Svitu z leghkoji atletyky v prymishhenni. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/18/u-belhradi-startuvav-chempionat-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (Last accessed: 25.03.2022) [in Ukrainian].
11. Ukrainsjka komanda na Kubku Jevropy z metanj. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/09/ukrainska-komanda-vystupyt-na-kubku-ievropy-z-metan-i-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (Last accessed: 18.03.2022) [in Ukrainian].

12. Favoryt zmaghanj z metannja molota sered molodi. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/14/mykhajlo-kokhan-peremozhets-kubka-ievropy-z-metan/> (Last accessed: 25.03.2022) [in Ukrainian].
13. Federacija leghkoji atletyky Ukrainy. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (Last accessed: 31.03.2020) [in Ukrainian].
14. Federacija leghkoji atletyky Ukrainy. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>, 2022 (Last accessed: 02.04.2022) [in Ukrainian].
15. Chempionat svitu z leghkoji atletyky v prymishhennjakh 2022. Retrieved from: <https://uaf.org.ua/2022/03/09/ukrainska-komanda-vystupyt-na-kubku-ievropy-z-metan-i-chempionati-svitu-z-lehkoi-atletyky-v-prymishchenni/> (Last accessed: 23.03.2022) [in Ukrainian].